

ganste tydeligt og klart igjennem hele den følgende Lovgivning; den viser sig isærdeleshed i endeel Anordninger, som udkom i Midten af forrige Aarhundrede. Der seer man i en Placat af 10 December. 1745 „at ingen fremmede ankommende Bettel-Jøder, som ikke have andet Grinde i Landet end at besøge deres Slægt og Venner, maae (ligesaaledet som andre Landstrygere) af Færgemænd, Skippere og Andre paa deres Fartstier modtages, for at overføres.“ Her sættes Jøderne ikke i Klasse med andre Troesbekjendere, men med Landstrygere, som ikke maatte modtages, for at færges herind i Landet. Det Samme fremgaaer af mangfoldige andre Bestemmelser. Jeg skal kun ganste kort berøre nogle enkelte; det vil blive alt for vidtløftigt at opregne dem alle. Saaledes vil jeg anføre Raadstue-Placat af 16de December 1748, hvoraf man seer, at der alligevel er kommen (uagtet Forbudet) endeel fremmede Jøder ind; og, da der var opstaaet Tvivl, navnlig hos Toldofficerterne om, hvad Slags Jøder her maatte indkomme, befalede det, for at have denne Tvivl, at ingen Jøde uden Leidebrey maatte sættes i Land, og senere blev den Bestemmelse givet, at de skulde være forsynede med Pas og i Mangel deraf straffes som Løsgængere efter Loven. Netop den samme Mening fremgaaer ogsaa af Rescriptet af 8de November 1754, som udtaler, at det er formeent fremmede Jøder at opholde sig her, idet det oplyses, at flere saadanne skulde opholde sig ikke alene i Kjøbstæderne paa Sjælland, men ogsaa paa Landet, som ved deres idelige Omløben med adskilligt stort og smaat Kram søge deres Næring og Handel. Dog jeg skal ikke trætte det ærede Thing med at anføre de mange Beviser, som findes herpaa. Jeg skal blot tillade mig at berøre den nu gjældende Anordning af 29de Marts 1814, hvoraf man seer, at det er det samme Hensyn, som har bevæget Lovgiveren til dette Forbud mod fremmede Jøders Indkomst her i Landet, saaledes at ogsaa i den nu gjældende Anordning er Motivet det samme. Det hedder nemlig deri, „at de fremmede Jøder ikke maatte tilbringe længere Tid end den, som er nødvendig til deres Gjennemreise, i modsat Fald maatte de ansøge Cancelliets Tilladelse. Og

skulde den Fremmede, under det ham tilstaaede Ophold, gjøre sig skyldig i utilladelig Handel, i det saakaldte Skatteri, i Bettleri, eller andet lovstridigt Forhold, skal han, foruden at tiltales og straffes efter Anordningerne, strax efter udstanden Straf ved Politiets Foranstaltning føres ud af Landet.“ Jeg tør nu haabe, at det ærede Thing ved denne, skjøndt korte, dog nogenlunde fuldstændige Oplysning om disse Bestemmelser, som her ere givne, vil være kommet til en klar Anskuelse om, at det Forbud, som gjælder om Jøderne, aldeles ikke har havt sin Grund i Hensyn til deres Troesbekjendelse, men i Hensyn til, at dette Folk tidligere maaffee her, som i alle andre Lande, har havt Renomme for at skaffe sig sit Erhverv paa saadan Maade, som ikke alene kunde være skadelig for Staten, men ogsaa for enkelte Classer af Indvaanere, nemlig ved Skatteri, Bettleri og andet deslige, skjøndt maaffee her ikke i det Omfang som i andre Lande. At jeg ogsaa har benyttet mig af Udtrykket mosaiske Troesbekjendere, har havt sin Grund deri, at netop efter Jødefetden, som fandt Sted i Begyndelsen af det andet Decennium af det nærværende Aarhundrede, indkom der fra det mosaiske Troesfællesskabs Repræsentanter en Ansøgning om, at de maatte blive frie for Benævnelsen af Jøder, og det hed jo i denne Ansøgning, „at der andrages paa, at der maatte udgaae et allernaadigt Forbud mod, at Noget, af Samfundets Medlemmer betegnede sig selv, eller af andre betegnedes med andet Prædicat end Mosaiske Troesbekjendere, en Benævnelse, med hvilken man ikke alene som oftest forbinder en forargelig Benævnelse, men ved hvilken man ogsaa søger at betegne en Person, som henholder til den for Artusinder siden opløste israelitiske Stat.“ Derpaa udgik et Rescript, som vist vil være ialtfald de Lovkyndige af Forsamlingens Medlemmer bekjendt (Ja!), nemlig Rescript af 26de August 1813, hvori det hedder, at Hans Majestæt Kongen allernaadigt har resolveret saaledes: „Vi finde, at Bekjendere af den Mosaiske Religion, som have borgerlig Stilling her i Staten, bør i officielle Udfærdigelser, som ikke vedkomme Religionen, have Benævnelse efter deres borgerlige Stilling og ikke efter Religionen“; ved denne